

Meierijse Afkoppeltoer

± 5000 gesprekken met bewoners

3 gemeenten

12 rioleringsprojecten

± 100 presentaties, afkoppel- en duurzaamheids- bijeenkomsten

± 400 regentonnen aangesloten

± 300 regenpijpen afgekoppeld

Training Regenwaterambassadeur

Ruim 40 gemeenten

Lanny Olie

The grid contains the following logos and names:

- Gemeente Renkum
- Gemeente Reusel-De Mierden
- MEIERIJSTAD
- Gemeente Zwijndrecht
- natuur en milieu utrecht
- GEMEENTE Nijmegen
- gemeente Bunnik
- gemeente Baarn
- GEMEENTE VEENENDAAL
- gemeente Nijkerk
- GEMEENTE Lansingerland
- gemeente Pijnacker-Nootdorp
- Gemeente Amsterdam
- gemeente harderwijk
- PROVINCIE UTRECHT
- Gemeente Brummen
- gemeente Rhenen
- GEMEENTE VALKENSWAARD
- Gemeente Elburg
- GEMEENTE WAALRE
- GEMEENTE SON EN BREUGEL
- Gemeente Bergeijk
- Gemeente Oudewater
- gemeente WOERDEN
- Gemeente Woudenberg
- gemeente Zaltbommel
- gemeente HEEZE-LENDE
- Gemeente Zeist
- waterschap vallei en veluwe
- GEMEENTE SOEST
- BUNSCHOTEN
- Gemeente Breda
- GEMEENTE UTRECHTSE HEUVELRUG
- Gemeente Wecht
- GEMEENTE SCHERPENZEEL
- Gemeente Gouda
- Wijk bij Duurstede
- ivn natuur educatie Veenendaal-Rhenen
- Gemeente Berg en Dal
- Van Verseveld Infra
- heijmans
- gemeente Dalfsen

Opleidingen

Utrecht
University

Liberal Arts & Sciences:
Major in Beleid
voor Duurzame Ontwikkeling

**Masterstudie 'Environment &
Resource Management'**
Specialisatie in biodiversiteit en
ecosysteemdiensten

Onderzoeksproject
Stedelijke planning Amsterdam

Onderzoeksproject
Effectiviteit van
Stichting Steenbreek

Anne Grashof

Werkervaring

Programmasecretaris
Regionale Energie Strategie
Foodvalley

Beleidsmedewerker
Biodiversiteit

Projectmedewerker
Warmtetransitie &
klimaatadaptatie

Traineeship
Duurzaamheid en Energie

Vrijwilliger
Werkgroep Groen & Stadsnatuur
Gemeente Utrecht

Onze opdracht

Geen druppel regenwater meer naar het riool

Bestaande woningbouw

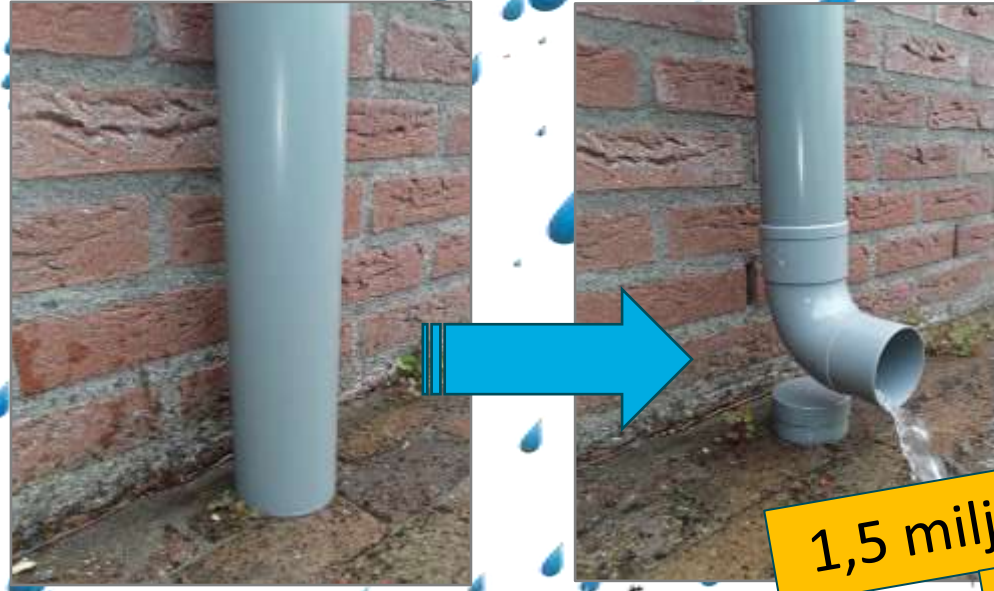
Nationaal Deltaprogramma Ruimtelijke adaptatie 2021 en
PWR Meierijstad (Programma Water en Riolering) 2022-2026:

"Water zoveel mogelijk vasthouden waar het valt"

MEIERIJSTAD

Wat wordt er eigenlijk gevraagd?

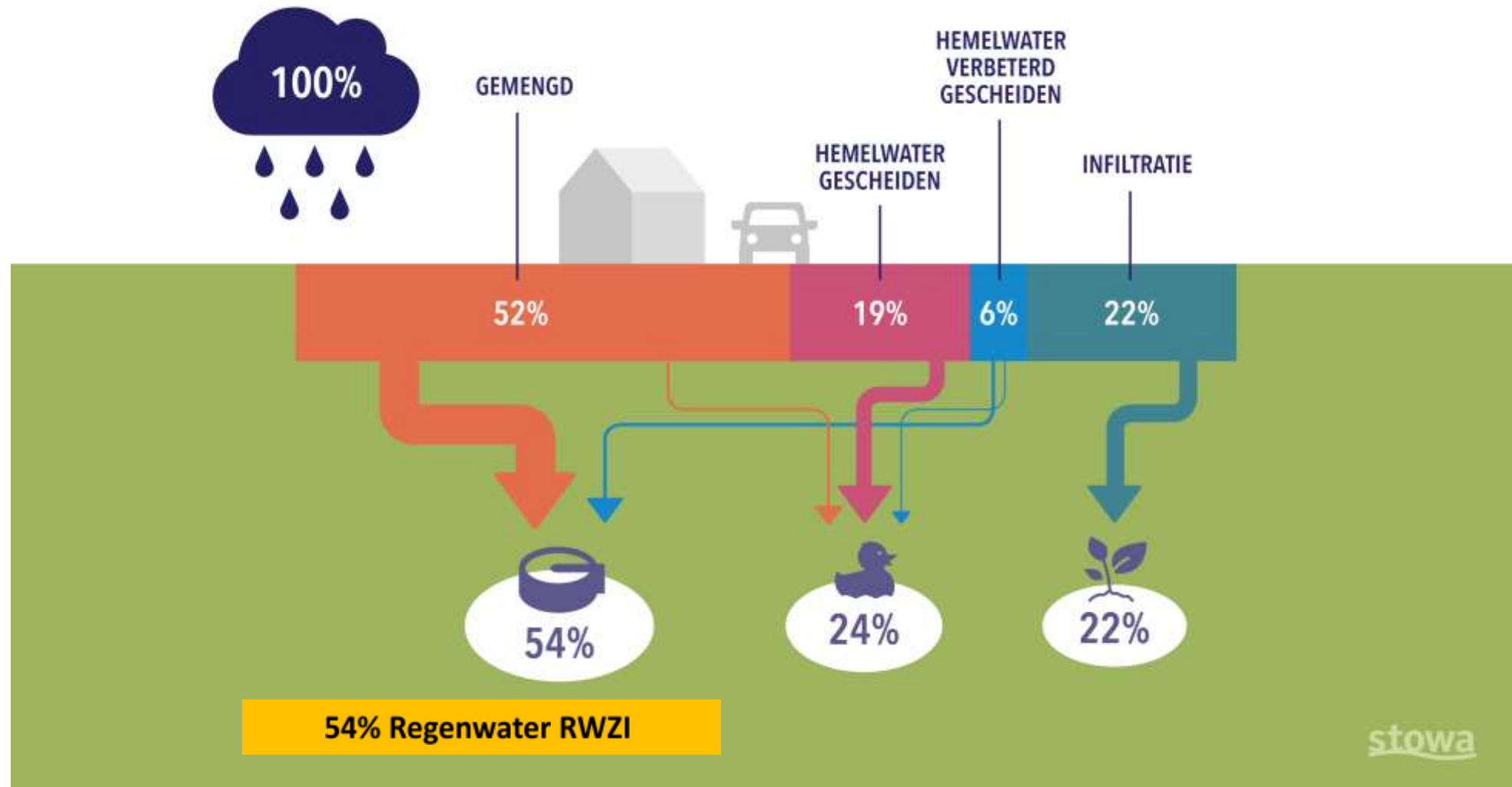
1,5 miljard liter regenwater per jaar

2 miljoen m² dakoppervlak
(uitgaande van 70M² dakoppervlak per woning)

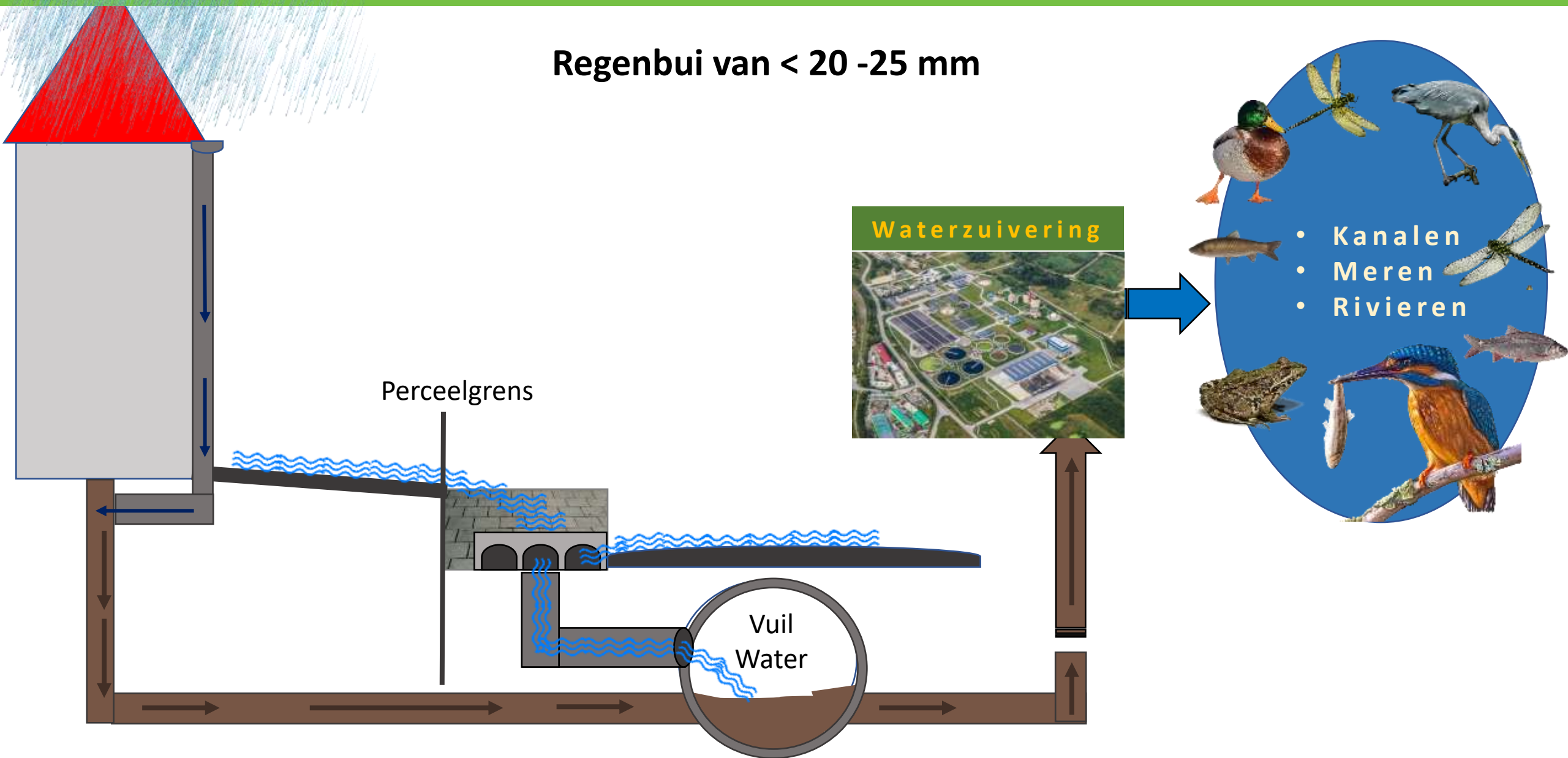
Aantal woningen in
de gemeente Meierijstad: 30.000
(Nieuwbouw, geen nieuwbouw, buitengebied, rieten kap, koop en huur)

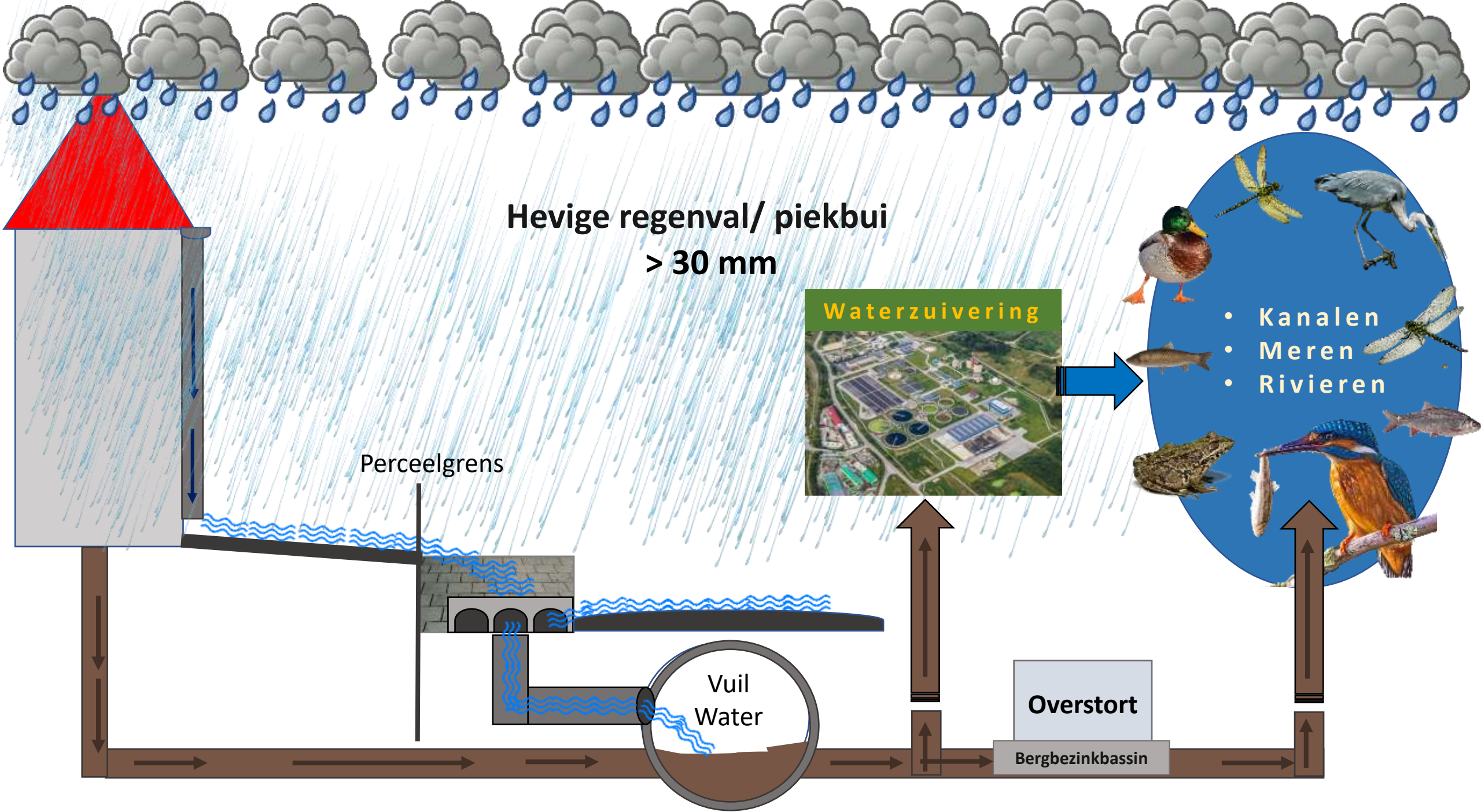
Hoe gaat het nu?

Gemengd stelsel

Regenbui van < 20 -25 mm

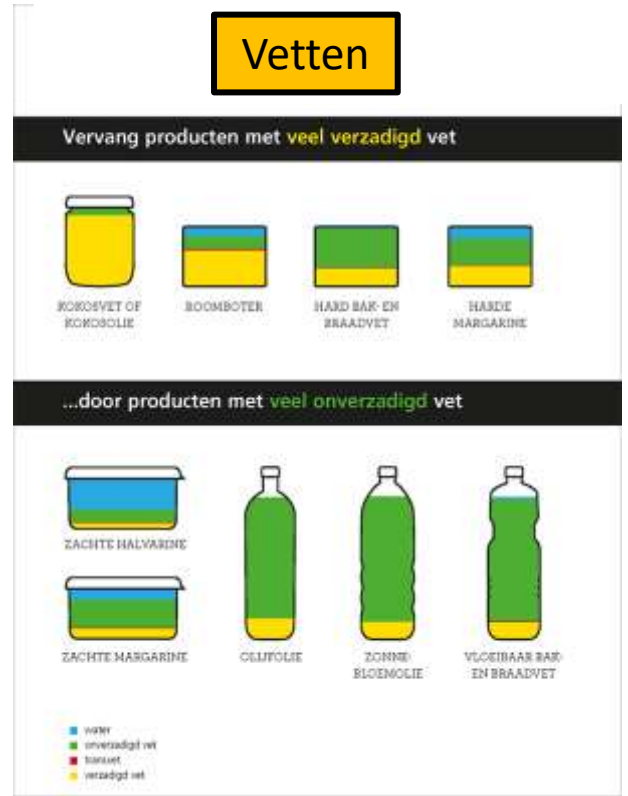

Drugsresten

Chemicaliën

Hormonen en Medicijn-resten

Chemo-resten

Antibiotica

Synthetische drugs

Waar moeten we naar toe?

2035: Geen druppel regenwater
meer naar het riool

- Scheiden schoon- en vuilwater
- Minder transport energie
- Hoger zuiveringsrendement RWZI
- Tegengaan verdroging
- Minder belasting watersysteem

Transitie nu

2050?: Geen druppel drinkwater
meer naar het toilet

Transitie in de toekomst

Wat is er tot nu ingezet?

En de resultaten

Klimaatwarenhuis

Theorie en praktijk

Provincie Noord-Brabant
Hét platform voor klimaatadaptatie

Klimaatwarenhuis · Klimaatwarenhuis

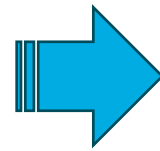
Klimaatwarenhuis

2022: 1700x bezocht
Geen resultaten bekend

Gesprek en ontzorgen

Eenmalig huis aan
huis aanbellen

Gemiddelde respons: $\pm 10\%$
Alleen bij herinrichting riolering

Acties voor bewustwording

€ 20,00 Korting op de regenton

Geen informatie over afkoppelen regenwater op de flyer van de Regentonactie

442 regentonnen
0,02% vd inwoners

Geen resultaten bekend
afgekoppeld dakoppervlak

Subsidie

€ 10,00 per M²

2022: 60 aanvragen
0,2% vd inwoners
2.000 M² afgekoppeld
dakoppervlak

In dit tempo is
iedereen na 383 jaar
afgekoppeld

Verplichting

Verordening Fysieke Leefomgeving

Niet ingezet

Slecht voorbeeld: Laren (N-H)

Differentiatie rioolheffing

Niet afvoeren, afkoppelen!
Koppel de regenpijp af van het riool, gebruik 't hemelwater in eigen tuin.

Ontvang
€300
subsidie!

Son en Breugel:
wat we doen is groen!

Inwoners koppelen zelf het hele perceel af en krijgen:

- Eenmalig €300,-
- €50,- rioolheffingskorting (tot 2029)

2022: 15 aanvragen
0,003% vd inwoners van Son en Breugel
1.500 M² afgekoppeld dakoppervlak

In dit tempo is iedereen na 365 jaar afgekoppeld

Conclusies

Conclusie (1)

Voor de opgave afkoppelen bestaat nog geen **structurele** aanpak

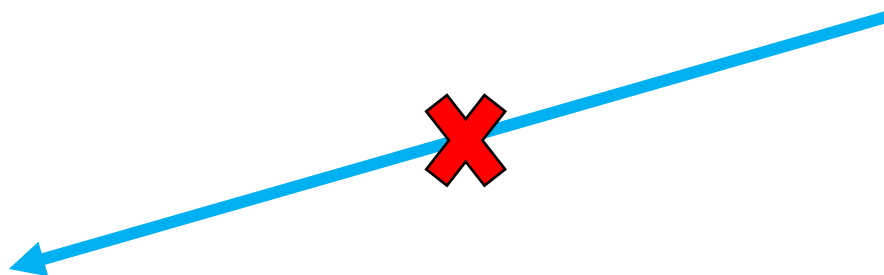

Conclusie (2)

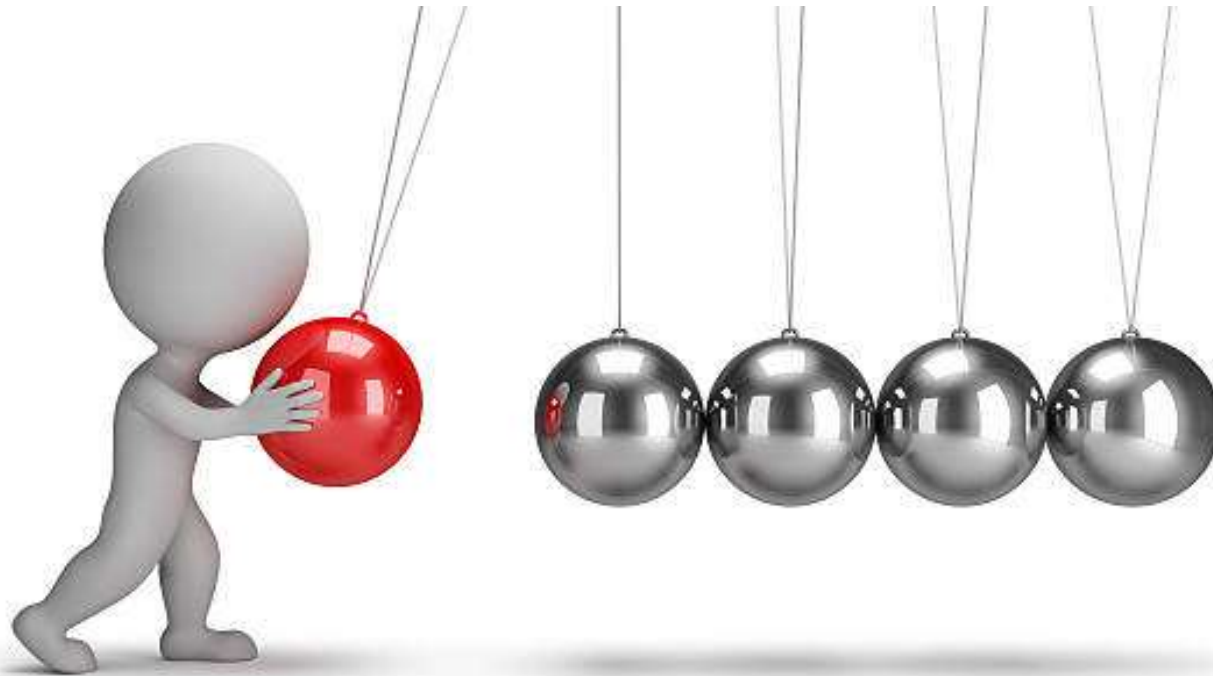
Het is voor de gemiddelde inwoner te **technisch**:

"Is er voldoende afschot?"
"Ik heb een huurhuis. Wat kan ik doen?"
"Als ik afkoppel moet ik dan een regenton?"
"Kan mijn tuin al dat water wel aan?"
"Hoeveel tuin heb ik nodig om wateroverlast te voorkomen?"
"Ik heb in pandige regenpijpen, wat zijn de mogelijkheden?"
"Ik heb een gedeelde regenpijp. Hoe ga ik daar mee om?"
"Hoe krijg ik het regenwater van de gevel naar de tuin?"

Conclusie (3)

Het thema afkoppelen heeft op de inwoner geen persoonlijke **impact**

De Meierijse Afkoppeltoer (MAT)

Structurele aanpak

Ontzorging voor huiseigenaren

Een activerende prikkel

Inventarisatie (1)

Woonbestand (bestaande woningbouw):

Huiseigenaren
(grondgebonden)

- Verhuurders
- Bewoners

Huiseigenaren
(VvE)

- Hoogbouw

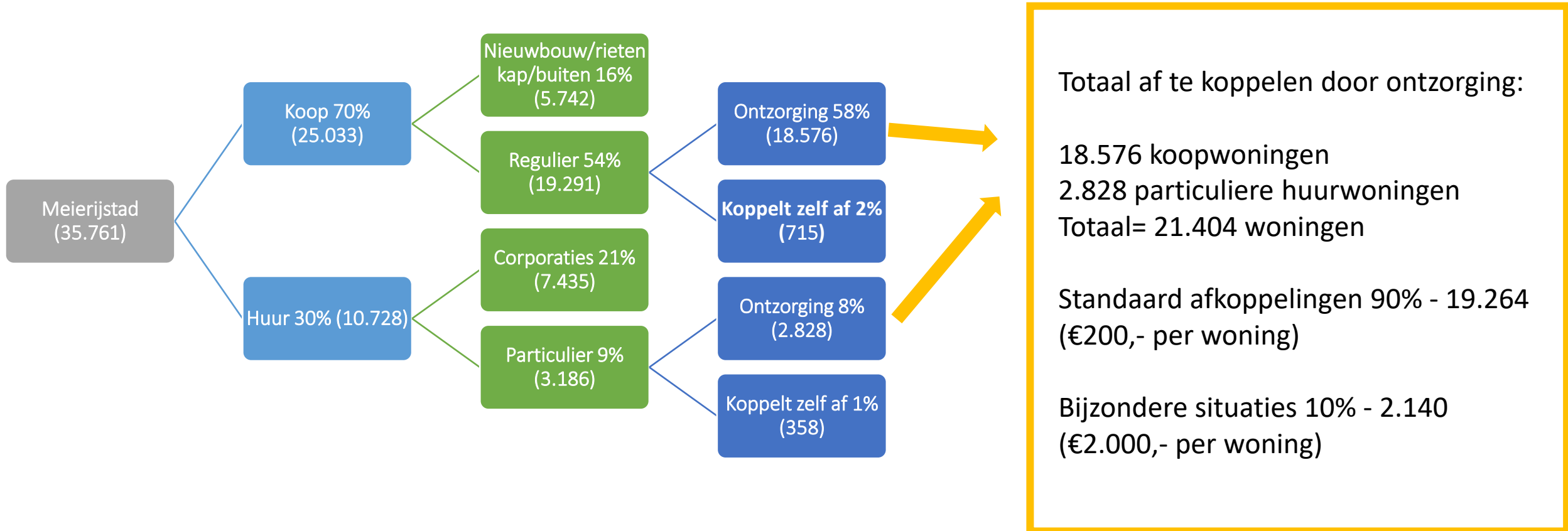

Woningcorporaties

- Sociale huur
- Eigen technische dienst

Inventarisatie (1)

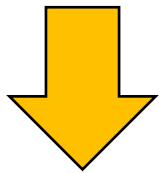
Inventarisatie (2)

Landschapscondities

Hoogteligging

Bodemdoorlaatbaarheid

Grondwaterstand

Risico wateroverlast

Potentie afkoppelen

Waterladder (>voorkeursvolgorde PWR)

Waterladder hemelwater inzamelen, bergen en filtreren

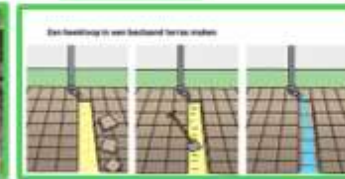
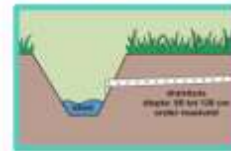
Vasthouden voor benutten

Een onder- of bovengrondse opslagtank van beton of kunststof wordt gebruikt om opgevangen regenwater te benutten voor tuin of grijswater gebruik huishouden (toilet en/of wasmachine). De overstort kan richting tuin of riool.

Bovengrondse infiltratie

Het water wordt met een afgekoppelde regenpijp boven de grond de tuin in geleid. Dit is de meest wenselijke en natuurlijke methode.

Verplaatsen naar oppervlaktewater

Het water wordt met een afgekoppelde regenpijp boven de grond naar oppervlaktewater gebracht.

Verticale infiltratie

Een verticale boring met infiltratiefilter bestaat uit een kolom in de bodem dat wordt opgevuld met een infiltratiefilter: dit is een kunststof buis met kleine gaatjes in de wand. Via deze openingen sijpelt het regenwater langzaam in de omliggende bodem, die hierdoor minder snel uitdroogt. Het infiltratiefilter heeft een doorsnede van ca. 40 cm en een diepte van 3 meter. Een of meer regenpijpen van de woning worden ondergronds aangesloten op de verticale boring.

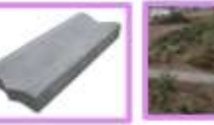
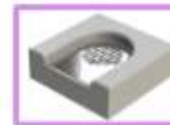
Ondergrondse infiltratie.

Het water wordt onder de grond afgekoppeld en geleid naar een grindkoffer of een doorboorde ton. Zo wordt het water opgevangen en vertraagd aan de bodem afgegeven.

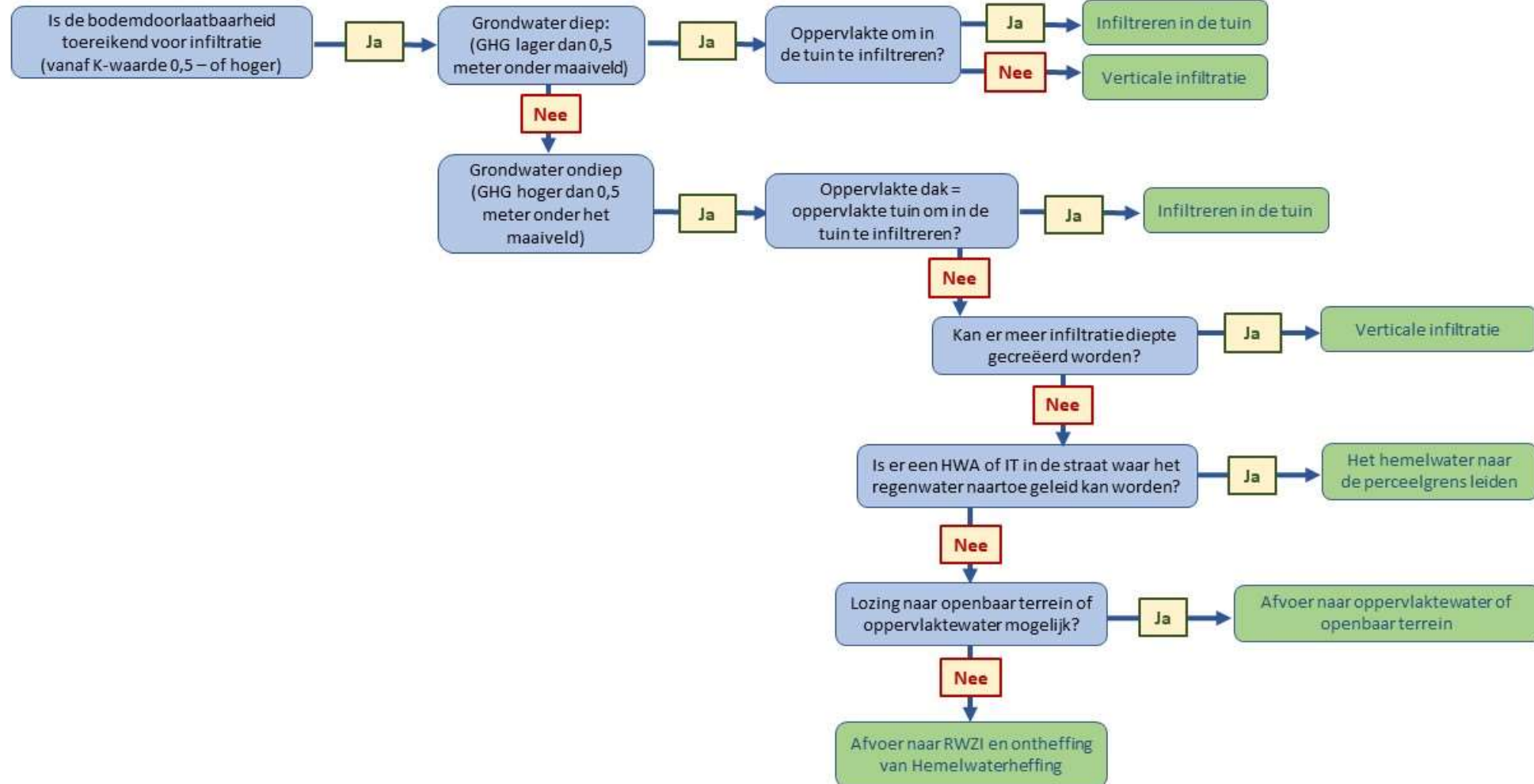
Verplaatsen naar perceelgrens

Het water wordt boven- of ondergronds richting de perceelgrens geleid zodat het water via de kolk en het hemelwaterriool of infiltratieriool afgevoerd kan worden.

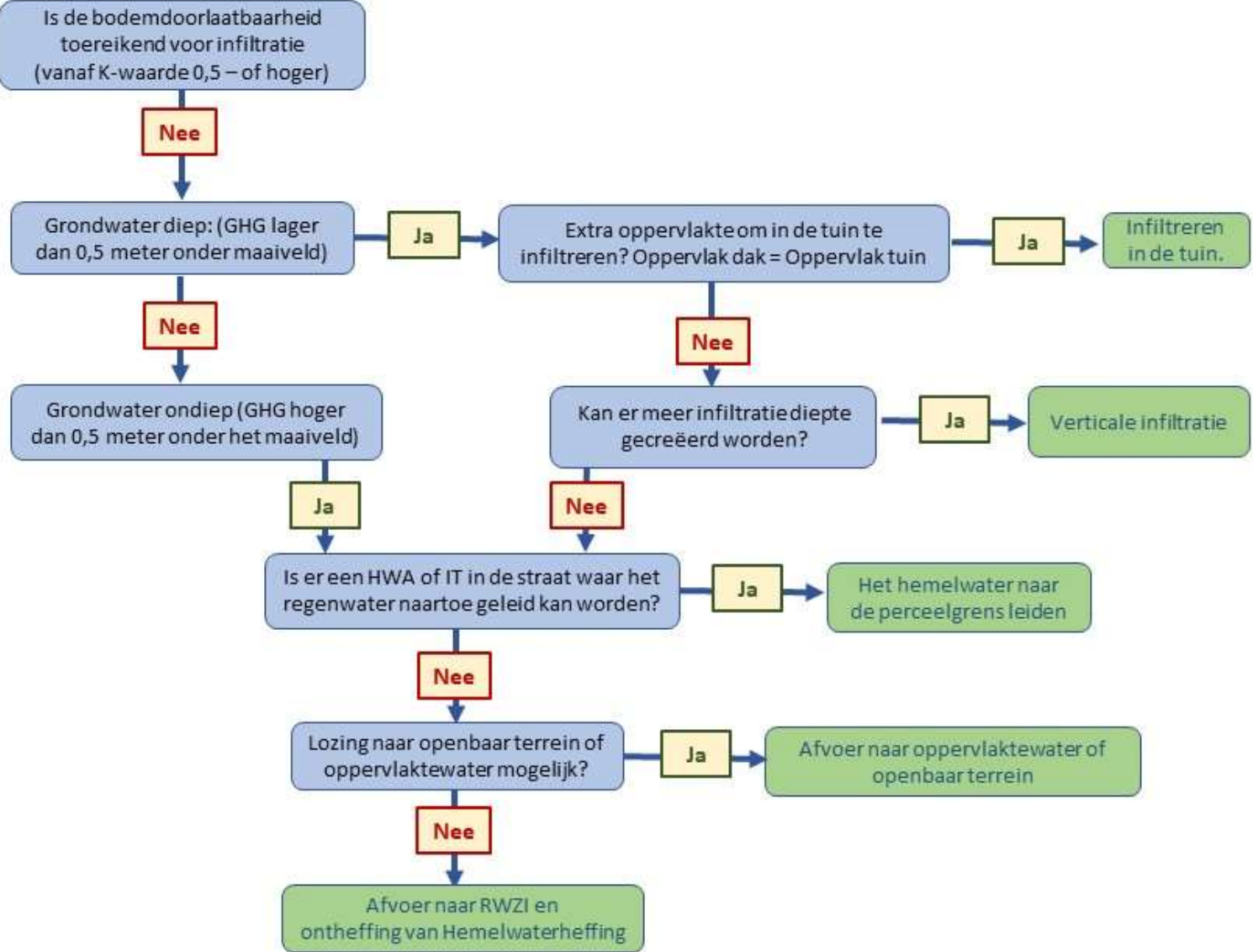

Beslisboom: Afkoppelen is maatwerk

Beslisboom Hemelwater Afkoppelen bij goede bodemdoorlaatbaarheid

Beslisboom Hemelwater Afkoppelen bij minder goede bodemdoorlaatbaarheid

Afkoppelatlas: Startpunt van de MAT

GIS-kaartlagen (o.a.)

Woonbestand

- a. Eigendom: koop- regulier en VvE, huur- corporatie en particulier
- b. Dakoppervlak: inschatting hoeveelheid HWA's
- c. Adresgegevens

Landschapcondities (incl. Klimaatonderlegger)

- a. K-waarde
- b. Grondwater (GHG)

Riolering (aanwezigheid hemelwaterriolen)

Afkoppelstatus +monitoring

Routering

De Meierijse Afkoppeltoer is een aaneenschakeling van **wijkmatige afkoppelprojecten** over een periode van een aantal jaar. De routering wordt door onderstaande factoren bepaald:

1. **Urgentie** – wateroverlast: begin bij hoge ligging
2. **Technische potentie** – laaghangend fruit
3. **Kansrijkheid** – grote slagen: woningcorporatie

Communicatie: o.b.v. Afkoppelatlas

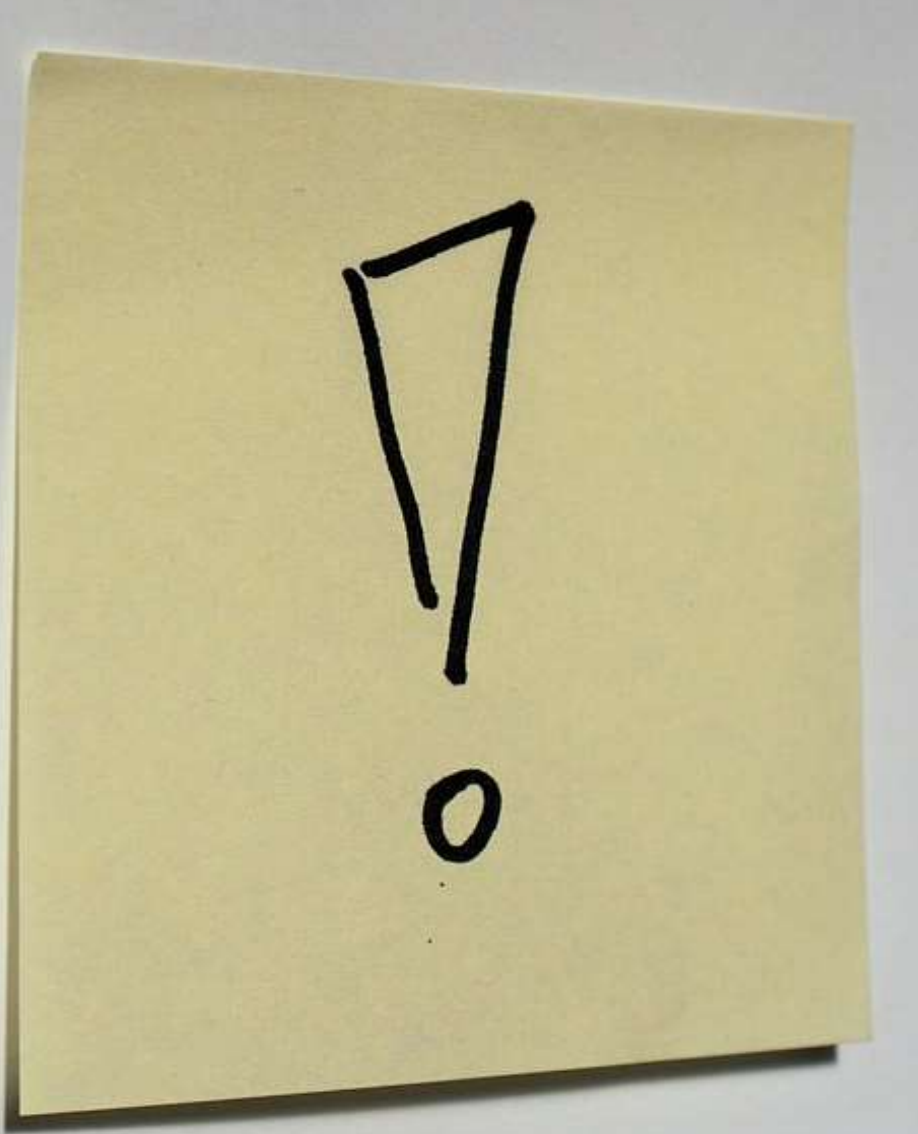
Brief: aankondiging kosteloze
ontzorging

Folder

Informatieavonden

Activerende prikkel

Uitvoering

Huiseigenaren (grondgebonden): Routing op basis van landschapscondities

- Ontzorging **Afkoppelteam**
- Afkoppelkits + Voucher

Huiseigenaren (hoogbouw): In gesprek met VvE's

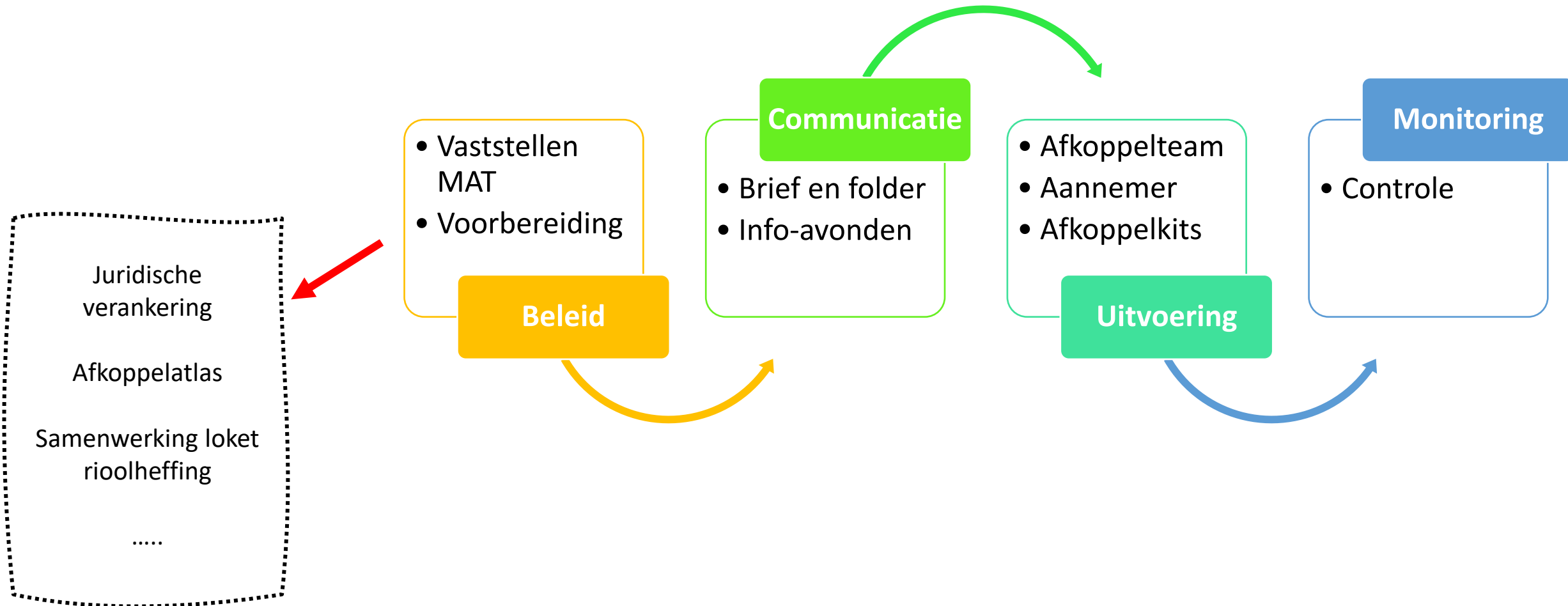
- Ontzorging **Afkoppelteam**

Woningcorporaties: Gesprek, resultaatverplichting

- Training **technische dienst**

Planning: 2024-2035

Rolverdeling: Projectgroep MAT

Projectleider

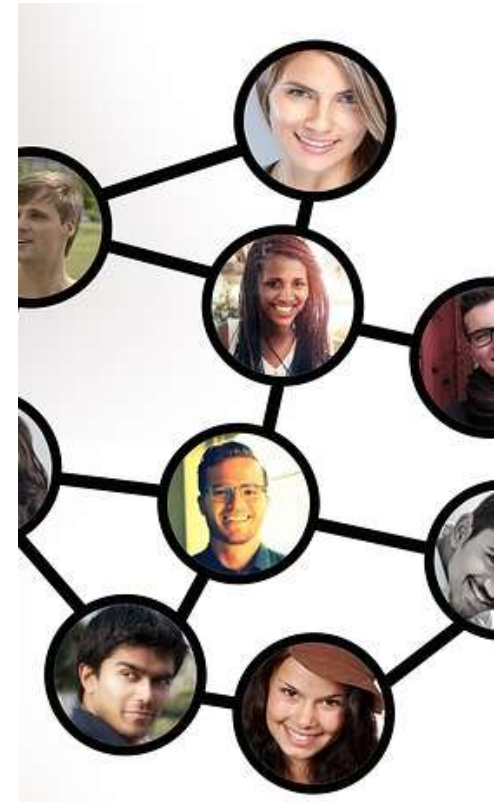
GIS-expert
Afkoppel-expert

Afkoppeltrainers

Afkoppelteam
met coördinator

Aannemer

Controleur

Daarnaast is inzet gevraagd op het gebied van o.a. communicatie, juridische zaken, VTH.

Middelen

Wat is er nodig?

- Projectgroep MAT
- Afkoppelmaterialen
- Uitrusting Afkoppelteam
- Communicatiematerialen
- Onvoorziene kosten (20%)

Totale ingeschatte kosten voor
2024 t/m 2035: **€20 miljoen**

Preventie wateroverlast
Eventuele inkomsten heffing
Kostenbesparing RWZI

Aanbevelingen

Tegeltaxi

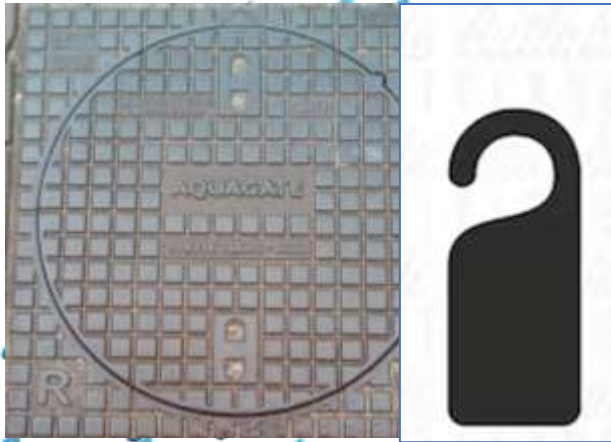
Screening openbare ruimte

Bepante wadi

Snippergroen en boomspiegels

Bewustwording hwa

Groene schoolpleinen

(Ver)bouwvergunning

Makelaars